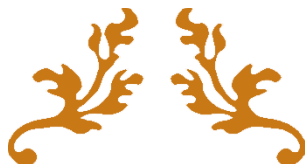

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

باستان شناسی

ARCHAEOLOGY

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

کرایش

دوران تاریخی | Historical Periods

برنامه درسی اختصاصی

پیشنهادی دانشگاه شیراز

گروه تحصیلی علوم اجتماعی | زیرگروه تحصیلی باستان شناسی

(به استناد مصوبه جلسه ۹۵۹ تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

دانشگاه شیراز

برنامه درسی رشته

باستان شناسی

Archaeology

مقطع : کارشناسی ارشد

گرایش

باستان‌شناسی دوران تاریخی

Archaeology of Historical Periods

مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۳۰ شورای عالی برنامه ریزی درسی دانشگاه شیراز

اعضای کمیته تدوین و بازنگری برنامه:

دکتر یوسف نظری	معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ادبیات و علوم انسانی
دکتر عبدالرسول خیراندیش	عضو هیات علمی دانشگاه شیراز
دکتر محمدعلی رنجبر	عضو هیات علمی دانشگاه شیراز
دکتر علی رضا عسکری چاوردی	عضو هیات علمی دانشگاه شیراز
دکتر محمد حسین رضایی	عضو هیات علمی دانشگاه شیراز
دکتر مهسا فیضی	عضو هیات علمی دانشگاه شیراز

باستان شناسی گرایش دوران تاریخی

صور تجلسه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه شیراز

دکتر محسن تقوی	دکتر رضا فاضلی	دکتر محسن محمدی	دکتر ابراهیم هادیان
مدیر تحصیلات تکمیلی	دکتر سید امیر خسروی فرد	خانم دکتر الهام حیدری	دکتر مسلم علی محمدلو
دکتر پروین عبداللہ	دکتر روزا عباسی	دکتر ناصر رشیدی	دکتر حمیدرضا یوسفی
دکتر حجت مبین	دکتر مرادعلی کتک کاران	دکتر امین علامه جینی	دکتر حجت اله فیدی اردکانی

شیراز: بلوار جمهوری اسلامی، ساختمان مرکزی مدیریت دانشگاه شیراز، طبقه دوم
پست الکترونیک: Vicaca@hafez.shirazu.ac.ir

تلفن: ۲۶۱۸۲۲۲۰

دکتر ابراهیم هادیان
معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شیراز

دکتر علیرضا افشاری
رئیس دانشگاه شیراز

جدول تغییرات

ردیف	در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده	نوع تغییر	نوع درس
دروس تخصصی - الزامی				
۱	باستان شناسی تحلیلی عیلام	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی عیلام	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - الزامی
۲	باستان شناسی تحلیلی دوران ماد	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران ماد	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - الزامی
۳	باستان شناسی تحلیلی دوران هخامنشی	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران هخامنشی	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - الزامی
۴	باستان شناسی تحلیلی دوران اشکانی	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران اشکانی	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - الزامی
۵	باستان شناسی تحلیلی دوران ساسانی	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران ساسانی	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - الزامی
دروس تخصصی - اختیاری				
۶	باستان شناسی تحلیلی بین النهرین در دوران تاریخی	باستان شناسی تحلیلی بین النهرین در دوران تاریخی	تغییر سرفصل	تخصصی - اختیاری
۷	روش شناسی تحقیق	روشهای تحقیق در بررسی و کاوشهای باستان شناسی	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - اختیاری
۸	معماری و شهرسازی در دوران تاریخی ایران	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی خلیج فارس	حذف درس و جایگزینی درس جدید	تخصصی - اختیاری
۹	باستان شناسی یونان و روم	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی یونان و روم	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - اختیاری
۱۰	شناخت شناسی باستان شناسی (فلسفه باستان شناسی)	فلسفه باستان شناسی، مکاتب و نظریه ها	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - اختیاری
۱۱	روش های آماری تحلیل داده ها	باستان سنجی و روشهای آماري تحليل داده ها	تغییر عنوان و اصلاح سرفصل	تخصصی - اختیاری
۱۲	-	طبقه بندی و گونه شناسی روشنمندی یافته های سفالی	تعریف درس جدید	تخصصی - اختیاری
۱۳	-	باستان شناسی تحلیلی دوره تاریخی آسیای مرکزی	تعریف درس جدید	تخصصی - اختیاری
	-	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی شرق آسیا (چین، ژاپن و هند)	تعریف درس جدید	تخصصی - اختیاری
دروس جبرانی (ارائه جهت دانشجویان غیر مرتبط)				
۱۷	-	تاریخچه علم باستان شناسی	تعریف درس جدید ۲ واحد	تخصصی - اختیاری
۱۸	-	پیش از تاریخ ایران	تعریف درس جدید ۲ واحد	تخصصی - اختیاری
۱۹	-	ایران در آغاز شهرنشینی	تعریف درس جدید ۲ واحد	تخصصی - اختیاری
۲۰	-	حفاظت اشیاء باستانی	تعریف درس جدید ۲ واحد	تخصصی - اختیاری

کارشناسی ارشد باستان شناسی گرایش دوران تاریخی / ۵

۲۱	-	سکه شناسی و شناخت مهر و تابلت	تعریف درس جدید ۲ واحد	تخصصی- اختیاری
پایان نامه				
۲۲	پایان نامه (۴ واحد)	پایان نامه (۶ واحد)	افزایش تعداد واحد	

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی

رشته‌های دانشگاهی که برای شناخت تاریخ و هویت این سرزمین ایجاد شده‌اند، می‌توانند با شناسایی و معرفی سنن، مذهب، مؤلفه‌های طبیعی و اقلیمی به همراه فرهنگ گذشته و امروز، تداوم این روندهای تطوری را به نمایش بگذارند و در عین حال پویایی جهت همبستگی و پویایی ملی را فراهم آورند. باستان‌شناسی آنگونه که از نامش نیز پیداست، حلقه ارتباطی میان این عناصر یاد شده به شمار می‌رود. این مؤلفه‌ها نیز مهمترین بخش‌هایی است که می‌توان از آنها در تحکیم وفاق ملی بهره برد. بنابراین در شرایط هجمه فرهنگی و ایران‌هراسی سال‌های اخیر و احتمال زیاد تداوم این هجمه‌ها، شناسایی عمق فرهنگ و آداب و رسوم و در عین حال تاریخ و همچنین کاویدن گذشته‌ی دور از دسترس این آب و خاک به کمک کاوش‌های باستان‌شناسی، بهترین روش برای معرفی جنبه‌های انسان دوستانه فرهنگ ایرانی-اسلامی به جهانیان به شمار می‌رود.

درک تحول ایده‌ها و نهادهای فرهنگی نیاز به مطالعه تاریخ تحول آنها در بافتی رفتاری دارد. چون بیشتر رفتارهای انسانها بازتاب مادی دارند، مطالعه آثار مادی که نیاکان ما بر جای گذاشته‌اند، مهمترین روش در بازسازی گذشته است. باستان‌شناسی کارآمدترین روش‌ها را برای انجام این کار پرورانده است. باستان‌شناسان هم زندگی روزانه و رسوم مردم گذشته را بازسازی می‌کنند و هم در پی درک دگرگونی‌های فرهنگی دراز مدت در جوامع هستند که با روش‌های علمی به توصیف و توضیح چنین تحولاتی می‌پردازند. باستان‌شناسان اطلاعات و مواد پژوهشی مورد نیاز خود را با بررسی و کاوش در مکان‌های باستانی گردآوری می‌کنند که روزگاری انسان‌ها در آنها زندگی می‌کرده‌اند. به این ترتیب، هدف اصلی باستان‌شناسی بازسازی جوامع گذشته برای درک مکانیزم‌های دراز مدت فرهنگی و اقتصادی است که جوامع برای ابقا خود نوآوری کرده‌اند. شناخت و درک گونه و شیوه زندگی و شکست‌ها و پیروزی‌هایی که جوامع باستان در زندگی فرهنگی و زیستی خود با آنها روبرو شده‌اند، باستان‌شناسان و تاریخ دانان را در موقعیتی آکادمیک قرار می‌دهد تا درباره مسیر احتمالی جوامع امروزی اظهار نظر کنند.

ب) اهداف

توسعه زیرساخت‌های گردشگری در کنار شناخت آکادمیک و علمی از فرهنگ بومی و میراث فرهنگی عواملی است که بی‌شک در آینده اقتصاد دنیا نقشی قابل توجه به عهده دارند. استفاده از ظرفیت‌های دانشگاهی برای پیشبرد و توسعه چنین عواملی که از جمله آنها تربیت متخصصینی در این حوزه است؛ مناسب‌ترین راه حل به نظر می‌رسد. مقطع کارشناسی ارشد رشته باستان‌شناسی دوران تاریخی ایران، به عنوان رشته‌ای اصیل در جوامع دانشگاهی غربی، اندک زمانی است که به جمع رشته‌های دانشگاهی ایران اضافه گردیده است و با استقبال بی‌نظیری روبه‌رو بوده است. استان فارس در جنوب کشور به عنوان پایگاهی برای شناخت اندیشه و آداب و رسوم مردمان این کهن بوم به شمار می‌آید و در دانشگاه شیراز گرایش باستان‌شناسی دوران تاریخی در بخش تاریخ ایجاد شده است و در این گرایش دانشجویی پذیرد. اما به توجه به پیشرفت علم باستان‌شناسی در دنیا و همچنین ضرورت ایجاد اشتغال و کسب مهارت برای دانشجویان فارغ التحصیل این رشته، و ظرفیت‌های دانشگاه شیراز و حوزه تمدنی استان فارس، بازنگری دروس کارشناسی ارشد باستان‌شناسی با گرایش دوران تاریخی ضروری است.

پ) اهمیت و ضرورت

دانش باستان‌شناسی و رویکردهای کاربردی آن، در دهه‌های اخیر با تغییرات و تحولات متناهی مواجه بوده و آشنایی دانشجویان با رویکردهای نوین در باستان‌شناسی نیازمند بازنگری در برنامه درسی این رشته است. کارگروه باستان‌شناسی در دانشگاه شیراز با توجه به این ضروریات بازنگری دروس کارشناسی ارشد باستان‌شناسی در گرایش دوران تاریخی را صورت داده است. لازم به ذکر است سرفصل دروس کارشناسی ارشد رشته باستان‌شناسی در تاریخ ۱۳۶۵/۷/۵ به تصویب رسیده است و دانشگاه تهران در مورخه ۱۳۹۸/۳/۲۸ دروس مقطع کارشناسی ارشد باستان‌شناسی را مورد بازنگری قرار داده است. اما به توجه به پیشرفت علم باستان‌شناسی در دنیا و همچنین ضرورت ایجاد اشتغال و کسب مهارت برای دانشجویان فارغ‌التحصیل این رشته، و ظرفیت‌های دانشگاه شیراز و حوزه تمدنی استان فارس، بازنگری دروس کارشناسی ارشد رشته باستان‌شناسی با گرایش دوران تاریخی ضروری بوده است. با این مهم، این بازنگری توسط اساتید باستان‌شناسی در بخش تاریخ دانشگاه شیراز صورت گرفت. بنابراین اهمیت رشته باستان‌شناسی در دانشگاه شیراز و ضرورت بازنگری دروس این رشته به صورت کوتاه مدت و بلند مدت در زیر ارائه می‌شود.

الف) توجه به پتانسیل‌های محیطی و تاریخی استان فارس و شهر شیراز در ارتباط با فرهنگ ایران زمین.

ب) تربیت متخصصینی در زمینه باستان‌شناسی دوران تاریخی ایران

ج) بکارگیری وجه مثبت دانش باستان‌شناسی غربی و انطباق با الگوی تفکر ایرانی اسلامی در زمینه مطالعات ایرانی و همچنین مقابله با تهدیدات ایران هراسی از طریق معرفی الگوهای بشردوستانه موجود در میراث تمدنی و فرهنگی و همچنین آداب و رسوم ایرانی.

(ت) تعداد و نوع واحدهای درسی (بر اساس جدول شماره ۱ تا ۳ آیین‌نامه تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی)

جدول (۱) - توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس تخصصی الزامی	۱۰
دروس تخصصی اختیاری	۱۴
پروژه/رساله/ پایان‌نامه	۶
جمع	۳۰

(ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش‌آموختگان:

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
توانایی نوشتن پایان‌نامه و مقالات تخصصی و همچنین آشنایی با روشهای بررسی و کاوشهای باستان‌شناسی	روشهای تحقیق در بررسی و کاوشهای باستان‌شناسی
آشنایی با شیوه‌های مختلف آزمایش بر روی داده‌های باستان‌شناسی از جمله، فلز، سفال، سنگ	باستان‌شناسی و روشهای آماری تحلیل داده‌ها
توانایی انجام طبقه‌بندی و شناخت سفالهای دوران تاریخی ایران	طبقه‌بندی و گونه‌شناسی روشمند یافته‌های سفالی
آگاهی از تمدن‌های مهم ناحیه آسیای مرکزی و تعاملات سیاسی و فرهنگی آن جوامع داخل ایران	باستان‌شناسی تحلیلی دوره تاریخی آسیای مرکزی
شناخت رویدادهای سیاسی دوره هخامنشی و شاخص‌های فرهنگی آن دوره	باستان‌شناسی تحلیلی دوران هخامنشی
توانایی شناخت حدود جغرافیایی خلیج فارس و بنادر مهم آن و توالی سکونت در آن‌ها در دوره تاریخی	باستان‌شناسی و تاریخ تحلیلی خلیج فارس
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
توانایی قدرت تحلیل یافته‌ها و روحیه کار جمعی	روشهای تحقیق در بررسی و کاوشهای باستان‌شناسی
آگاهی کلی از ساز و کار نرم افزارهای مربوط به طبقه‌بندی و طراحی سفال از قبیل فایل میکرو، فتوشاپ و و کورل	طبقه‌بندی و گونه‌شناسی روشمند یافته‌های سفالی

(ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

دانشجویان رشته باستان‌شناسی و سایر رشته‌ها، می‌توانند در مقطع کارشناسی ارشد در رشته باستان‌شناسی با گرایش دوران تاریخی تحصیل کنند.

ج) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته؛

از الزامات رشته باستان‌شناسی، تجهیز و راه اندازی کارگاه سفال، راه اندازی آزمایشگاه تجزیه و آنالیز فیزیکی و شیمیایی مواد فرهنگی، کتابخانه تخصصی است.

ه) زمینه‌های شغلی حال و آینده

دانشجویان فارغ التحصیل در مقطع کارشناسی ارشد باستان‌شناسی با گرایش دوران تاریخی، می‌توانند در اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، موسسه ایران‌شناسی، شهرداری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مشغول به کار شوند.

ی) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی (جایگاه رشته تحصیلی در حوزه تمدنی گذشته، حال و آینده و بافت فرهنگی و اجتماعی کشور)

توسعه زیرساخت‌های گردشگری در کنار شناخت آکادمیک و علمی از فرهنگ بومی و میراث فرهنگی عواملی است که بی‌شک در آینده اقتصاد دنیا نقشی قابل توجه به عهده دارند. استفاده از ظرفیت‌های دانشگاهی برای پیشبرد و توسعه چنین عواملی که از جمله آنها تربیت متخصصینی در این حوزه است؛ مناسب‌ترین راه حل به نظر می‌رسد. مقطع کارشناسی ارشد رشته باستان‌شناسی دوران تاریخی ایران، به عنوان رشته‌ای نسبتاً اصیل در جوامع دانشگاهی غربی، اندک زمانی است که به جمع رشته‌های دانشگاهی ایران اضافه گردیده است و با استقبال بی‌نظیری روبه‌رو بوده است. وسعت سرزمین ایران، قدمت فرهنگی و تمدنی چند هزار ساله آن و در نتیجه تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و محوطه‌ها و آثار فرهنگی این سرزمین ایجاب می‌کند که باستان‌شناسی ایران از توان بالقوه بسیار بالایی برخوردار باشد. امروزه به دلیل تخصصی شدن فعالیت‌های باستان‌شناسی در سطح جهان و از جمله ایران، ضرورت دوره‌بندی فعالیت این صنف علمی کاملاً منطقی جلوه می‌نماید. گرایش باستان‌شناسی دوران تاریخی نیز در راستای تحقق این هدف شکل گرفته است که به مطالعه و تحقیق دورانی از حیات بشر در ایران می‌پردازد که به طور غیر رسمی از آغاز استفاده بشر از خط تا پایان دوران ساسانی را در برمی‌گیرد که نقطه انتهایی عصر باستان کلاسیک در خاورمیانه و خاور نزدیک است.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲) – عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی گرایش باستان شناسی دوران تاریخی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع				تعداد جلسات	تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	کارگاهی	آشنایی		نظری	عملی		
۱	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی عیلام	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۲	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران ماد	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۳	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران هخامنشی	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۴	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران اشکانی	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۵	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران ساسانی	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-

*: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، عملی (از نوع کارگاهی) ۴۸ ساعت، کارآموزی و کارورزی ۶۴ یا ۱۲۸ ساعت است.

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری گرایش باستان شناسی دوران تاریخی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی		مرتبط با آمایش/مأموریت ریت موسسه نیست.	مرتبط با آمایش/مأموریت ریت موسسه است.	نظری	عملی		
۱	باستان شناسی تحلیلی بین النهرین در دوران تاریخی	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۲	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی خلیج فارس	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۳	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی یونان و روم	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۴	فلسفه باستان شناسی، مکاتب و نظریه ها	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۵	باستان سنجی و روشهای آماری تحلیل داده ها	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۶	روشهای تحقیق در بررسی و کاوشهای باستان شناسی	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۷	طبقه بندی و گونه شناسی روشمند یافته های سفالی	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۸	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی آسیای مرکزی	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-
۹	باستان شناسی و تاریخ تحلیلی شرق آسیا (چین، ژاپن و هند)	۲	۲	-	-	۱۶	-	-	۳۲	-	-	-

*: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، عملی (از نوع کارگاهی) ۴۸ ساعت، کارآموزی و کارورزی ۶۴ یا ۱۲۸ ساعت است.

از جدول دروس اختیاری، ۱۴ واحد به انتخاب بخش ارائه خواهد شد.

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع				تعداد جلسات	تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	عملی	نظری		نظری	عملی		
۱	تاریخچه علم باستان شناسی	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۲	پیش از تاریخ ایران	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۳	ایران در آغاز شهرنشینی	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۴	حفاظت اشیا باستانی	۲	۲	-	-	-	۱۶	۳۲	-	-	-
۵	سکه شناسی، و شناخت مهر و تابلت	۲	۲	-	-	-	۳۲	۳۲	-	-	-

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

دروس تخصصی-الزامی

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی و تاریخ تحلیلی عیلام				
نوع درس و واحد		Archaeology and Analytical History of Elam		
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش نیاز: -		
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐		دروس هم نیاز: -		
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:	
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐			۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐				
مرتبط با مأموریت /آمایش ☐ مرتبط با مأموریت /آمایش ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
موسسه است ☐ موسسه نیست ☐				

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

.....

ب: هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با باستان شناسی و تاریخ عیلام

اهداف ویژه:

۱. بررسی تاثیر و تاثیر تمدن عیلام و بین النهرین.
۲. آشنایی با هنر و معماری و مذهب عیلام.

پ) سرفصل ها:

۱. بررسی و مطالعه تاریخ عیلام
۲. بررسی و مطالعه گستره جغرافیایی و سیر تکاملی فرهنگ و تمدن عیلام.
۳. بررسی و مطالعه مذاهب و آداب و رسوم و شیوه تدفین در فرهنگ عیلام.
۴. بررسی و مطالعه محوطه های عیلامی مانند چغازنبیل، شوش، هفت تپه و ملیان.
۵. بررسی ارتباطات تمدن عیلام و بین النهرین.
۶. تاثیر هنر عیلام بر هنر هخامنشی.
۷. آشنایی و مطالعه شیوه زندگی و اقتصاد مردم عیلام.
۸. بررسی و مطالعه هنر و صنایع دوره عیلامی، مانند فلزکاری، پیکرک سازی، نقوش برجسته و مجسمه سازی.
۹. سیر تغییر و تحول خطوط متداول در مناطق همجوار عیلام و ارتباط آنها با خط عیلامی.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- پاتس، دنیل. (۱۳۸۵). باستان‌شناسی ایلام، ترجمه زهرا باستی. تهران: انتشارات سمت.

مجید زاده، یوسف. (۱۳۷۰). تاریخ و تمدن ایلام. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

استولپر، ماتیو ولفگانگ. (۱۳۸۹). تاریخ ایلام، ترجمه شهرام جلیلیان. تهران: انتشارات طوس.

صراف، محمد رحیم. (۱۳۸۴). مذهب قوم ایلام (۲۶۰۰ - ۵۰۰۰ سال پیش). تهران: انتشارات سمت.

صراف، محمد رحیم. (۱۳۸۷). نقوش برجسته ایلامی. تهران: انتشارات سمت.

آمیه، پیر. (۱۳۹۶). تاریخ ایلام، ترجمه دکتر شیرین بیانی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

هینتس، والتر. (۱۳۸۸). دنیای گمشده ایلام، ترجمه فیروز فیروزنیا. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.

هینتس، والتر. (۱۳۸۹). شهریارای ایلام، ترجمه پرویز رجبی. تهران: انتشارات ماهی.

گیرشمن، رومن. (۱۳۷۵). چغازنبیل، ترجمه علی اصغر کریمی. تهران: سازمان میراث فرهنگی.

نگهبان، عزت الله. (۱۳۷۲). حفاری در هفت تپه، دشت خوزستان، ترجمه محمد رضا سعیدی. تهران: سازمان میراث فرهنگی.

گرمه ای، محمد نقی و امیر حسین ممتازی. (۱۳۹۵). ایلام میانه. انتشارات پشتیبان.

Potts, Daniel T. (2011). "A Note on the Limits of Anšan," in *Elam and Persia*, ed. By Javier Álvarez-Mon and Mark B. Garrison. Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns. 35-43.

De Greaf, K., and Tavernier, J. (2013). Susa and Elam. Archaeological, Philological, Historical and Geographical Perspectives. Proceeding of the International Congress Held at Ghent University, December 14-17, 2009. Leiden, Boston.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

--

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی این درس در شیوه آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی و تاریخ تحلیلی دوران ماد		
نوع درس و واحد	Archeology and Analytical History of the Median Period	
پایه ☐ نظری ☒	- دروس پیش نیاز:	
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	- دروس هم نیاز:	
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله/پایان نامه ☐		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
موسسه است ☐ موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با باستان شناسی و تاریخ و جغرافیای ماد

اهداف ویژه:

۱. بررسی و نقد منابع تاریخ دوره ماد.

۲. تحلیل مواد فرهنگی دوره ماد

پ) سرفصل ها:

۱. بازخوانی و نقد تاریخ ماد بر اساس اسناد آشوری، بابلی و یونانی.

۲. حکومت های معاصر مادها و الگوهای فرهنگی آنها

۳. مروری بر آثار و مواد فرهنگی دوره ماد

۴. عوامل موثر بر شکل گیری آثار و معماری مادها

۵. تحلیل پراکنش مکانی آثار ماد با تکیه بر تاریخ و جغرافیای تاریخی ماد.

۶. تعاملات فرهنگی مادها با حوزه های فرهنگی مجاور با تکیه بر مواد فرهنگی.

۷. بررسی محدوده نفوذ فرهنگی و سیاسی مادها بر اساس یافته های خارج از مرزهای فعلی ایران.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید-شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- علی یف، اقرار، ۱۳۸۸. پادشاهی ماد، ترجمه کامبیز میربها. انتشارات ققنوس، تهران.

گرشویچ، ایلیا، ۱۳۸۷. تاریخ ایران دوره ماد (از مجموعه تاریخ کمبریج)، ترجمه بهرام شالگونی. انتشارات جامی، تهران.

عبدی، کامیار، ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴. واریسی دوره ماد، مجله باستان شناسی و اریخ، شماره ۱۵ و ۱۶.

دیاکونوف، ۱۴۰۱. تاریخ ماد، ترجمه کریم کشاورز. انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.

ملازاده، کاظم، ۱۳۹۴. باستان شناسی ماد، انتشارات سمت، تهران.

- Razmjou, S. (2005). In Search of the Lost Median Art. Iranica Antiqua, XL, 271-314.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

-

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی این درس در شیوه آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی تحلیلی دوران هخامنشی				
نوع درس و واحد		Analytical archaeology of the Achaemenid period		
		عنوان درس به انگلیسی:		
☐ پایه ☒ نظری		دروس پیش نیاز:		
☐ عملی ☒ تخصصی الزامی		دروس هم نیاز:		
☐ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری		۲	تعداد واحد:	
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐			۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐				
مرتبط با مأموریت /آمایش ☐ موسسه است		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت /آمایش ☐ موسسه نیست				

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت تحلیلی میراث باستان شناسی هخامنشی ایران و سرزمین های همجوار

اهداف ویژه:

۱. شناخت میراث باستان شناسی هخامنشی ایران
۲. شناخت میراث باستان شناسی هخامنشی سرزمین های واقع در حوزه قلمرویی هخامنشی مصر، آسیای مرکزی، افغانستان، و عراق و ترکیه

پ) سرفصل ها:

۱. چگونگی شکل گیری هخامنشیان در خاورمیانه
۲. جغرافیای تاریخی هخامنشیان
۳. باستان شناسی شهرهای هخامنشی در ایران و سرزمین های قلمرویی آنها
۴. میراث معماری هخامنشیان در خاورمیانه باستان
۵. هنرهای ظریفه و سفالگری دوره هخامنشی
۶. دین در دوره هخامنشی
۷. فلسفه هنر هخامنشی
۸. کشاورزی و سیستم های مدیریتی زمین و آب در دوره هخامنشی
۹. بازدید از محوطه های شاخص هخامنشی مانند تخت جمشید، نقش رستم، شوش و دهانه غلامان

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال درصد

آزمون پایانی ۷۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- اومستد، آلبرت تن ایک. (۱۳۷۱). تاریخ شاهنشاهی هخامنشی، ترجمه محمد مقدم. تهران: امیرکبیر.
 - بابلون، ارنست. (۱۳۵۸). سکه‌های ایران در دوره هخامنشی، ترجمه ملک زاده بیانی و خان‌بابایی. تهران: انجمن آثار ملی.
 - بریان، پی‌یر. (۱۳۸۱). امپراتوری هخامنشیان، ترجمه ناهید فروغان. دو جلد. تهران: نشر فرزانه و قطره.
 - بویس، مری. (۱۳۷۵). تاریخ کیش زرتشت؛ هخامنشیان، ج ۲. ترجمه همایون صنعتی زاده. تهران: انتشارات توس.
 - تاپلین، کریستوفر. (۱۹۹۶). باغ و باغچه در شاهنشاهی هخامنشی، مطالعات هخامنشی. پیوست نود و نهم نشریه تاریخ. اشتوتگارت: فرانتس اشتاینر.

- توین بی، آرنولد. (۱۳۷۹). جغرافیای اداری هخامنشیان. ترجمه همایون صنعتی زاده. تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار.

- جهان‌داری، کیکاوس. (۱۳۴۷). ایران در آئینه جهان، معماری دوره هخامنشیان. هنر و مردم. دوره جدید.

- سامی، علی. (۱۳۴۱). تمدن هخامنشی. شیراز: بی‌نا.

- ...

- فرای، ر. ن. (۱۳۵۴). سازمان‌های شاهنشاهی هخامنشی. پژوهش‌های هخامنشی، ترجمه شاپور (علیرضا) شهبازی. مؤسسه تحقیقات هخامنشی. ص ۲۳-۳۶.

- کورت، آملی. (۱۳۷۸). هخامنشیان. ترجمه مرتضی ثاقب فر. تهران: ققنوس.

- گیرشمن، رمن. (۱۳۷۱). هنر ایران در دوره ماد و هخامنشی، ترجمه عیسی بهنام. چاپ دوم. تهران: علمی و فرهنگی.

- ماری کخ، هاید. (۱۳۷۷). از زبان داریوش، ترجمه پرویز رجبی. چاپ سوم. تهران: کارنگ.

- ویسهوفر، یوزف. (۱۳۷۷). ایران باستان؛ از ۵۵۰ پیش از میلاد تا ۶۵۰ م، ترجمه مرتضی ثاقب فر. تهران: ققنوس.

Boucharlat, R., & Haerinck, E (1991). "Ceramics, XI. The Achaemenid Period", in *Encyclopaedia Iranica*, ed. E. Yarshater, Vol. V, fasc. 3, pp. 302-3.. Vol. II. *Under the Achaemenians* (Handbuch der Orientalistik, I. Abt., VIII. Band, I. Abschn. Lfg. 2, Helt 2.A), Leiden, XVI + 306 pp.

Brentjes, B. (1995). "The History of Elam and Achaemenid Persia. An Overview", in *Civilizations of the Ancient Near East*, ed. J.M. Sasson, Vol II, New York, pp. 1001-1021.

Briant, P. (1992). *Darius. Les Perses et l'Empire* (Série Découvertes Gallimard Histoire), Paris, 176 pp., ill.

Graf, D. F. (1994). "The Persian royal road system", in *Achaemenid History VIII. Continuity and change* (= Proceedings of the last Achaemenid History Workshop, April 6-8, Ann Arbor, Michigan), eds. H. Sancisi-Weerdenburg, A. Kuhrt & M.C. Root, Leiden, pp. 167-189, 3.

Hansman, J. (1985). "Anshan in the Median and Achaemenian periods", in *The Cambridge History of Iran 2. The Median and Achaemenian Periods*, Cambridge, pp. 25-35.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

—

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی این درس در شیوه آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی تحلیلی دوران اشکانی			
نوع درس و واحد		Analytical archaeology of the Parthian period	
پایه ☐ نظری ☒		عنوان درس به انگلیسی:	
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐		دروس پیش نیاز:	
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		دروس هم نیاز:	
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐			تعداد ساعت:
مرتبط با آمویش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		وضعیت آماشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت تحلیلی میراث باستان شناسی اشکانی ایران و سرزمین های همجوار

اهداف ویژه:

۱. شناخت میراث باستان شناسی اشکانی ایران
۲. شناخت میراث باستان شناسی اشکانی سرزمین های واقع در حوزه قلمرویی اشکانی آسیای مرکزی، افغانستان و عراق

پ) سرفصل ها:

۱. چگونگی شکل گیری اشکانیان در خاورمیانه
۲. جغرافیای تاریخی اشکانیان
۳. باستان شناسی شهرهای اشکانی در ایران و سرزمین های قلمرویی آنها
۴. میراث معماری اشکانیان در خاورمیانه باستان
۵. سفالگری دوره اشکانی
۶. دین در دوره اشکانی
۷. فلسفه هنر اشکانی
۸. اقتصاد و نظام ضرب سکه در دوره اشکانی
۹. کشاورزی و سیستم های مدیریتی زمین و آب در دوره اشکانی
۱۰. تقویم و گاهنگاری در دوره اشکانی
۱۱. بازدید از محوطه های شاخص دوره اشکانی مانند قوش، قلعه یزدگرد آذربایجان، لائودیسه نهاوند و کنگاور

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	 درصد
آزمون پایانی	۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- دبواز، نیلسون. (۱۳۴۲). تاریخ سیاسی پارت (اشکانیان)، ترجمه علی اصغر حکمت. تهران: انتشارات ابن سینا.
- شپیمان، کلاوس. (۱۳۸۴). مبانی تاریخ پارتیان، ترجمه هوشنگ صادقی. نشر و پژوهش فروزان روز.
- لوزینسکی، فیلیپ. (۱۳۸۰). خاستگاه پارتها، ترجمه، رقیه بهزادی. انتشارات پژوهنده.
- ولسکی، یوزف (۱۳۸۳). شاهنشاهی اشکانی، ترجمه مرتضی ثاقب فر. تهران: ققنوس.
- ویزه، هوفر. (۱۳۷۷). ایران باستان از ۵۵۰ پیش از میلاد تا ۶۵۰ پس از میلاد، ترجمه مرتضی ثاقب فر. تهران: ققنوس.
- پیگولوسکایا، ن. (۱۳۷۷). شهرهای ایران در روزگار پارتیان و ساسانیان، ترجمه عنایت ا. رضا. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- محمدی فر، یعقوب. (۱۳۸۷). باستان‌شناسی و هنر اشکانی، تهران: سمت.
- بوسایلی ماریو و شراتو امبر تو. (۱۳۷۶). هنر پارتی و ساسانی، ترجمه یعقوب آژند. تهران: انتشارات مولی.
- پرادا، ایدت. (۱۳۵۷). هنر ایران باستان، ترجمه یوسف مجیدزاده، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- گیرشمن، رومن. (۱۳۷۱). هنر ایران (در دوره پارت و ساسانی)، ترجمه بهرام فره‌وشی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- ماسون، م. ی. و پوگاچنکوا، گ. آ. (۱۳۸۳). ریتون‌های اشکانی‌نسا، ترجمه شهرام حیدرآبادیا. تهران: نشر ماکان.
- ماسون، م. ی. و پوگاچنکوا، گ. آ. (۱۳۸۴). ریتون‌های اشکانی‌نسا، ترجمه رویا تاج بخش و شهرام حیدرآبادیان. تهران: انتشارات بازتاب اندیشه.

Bussagli, M. (1980). "Parthian Art," *Encyclopaedia of World Art XI*, cols. 105-17.

Colledge, M. R. A. (1977). *Parthian Art*, London, pp. 21-79.

Keall, E. J. (1974). "Some Thoughts on the Early Eyyan," in D. K. Kouymjian, ed., *Near Eastern Numismatics, (1974) Iconography, Epigraphy and History. Studies in Honor of George C. Miles*, Beirut, pp. 123-30.

Zadneprovskaya, T. N. (1986). "Bibliographie de travaux soviétiques sur les Parthes," *Studia Iranica* 4, pp. 243-60.

Vanden Berghe, L. (1979). *Bibliographie analytique de l'archéologie de l'Iran ancien*, Leiden, pp. 256-71.

Idem and Haerinck, E. (1981). *Bibliographie analytique de l'archéologie de l'Iran ancien. Supplement I. 1978-80*, Leiden.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی این درس در شیوه آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی تحلیلی دوران ساسانی				
نوع درس و واحد		Analytical archaeology of the Sassanid period		عنوان درس به انگلیسی:
☐ نظری ☐ پایه				دروس پیش نیاز:
☐ عملی ☒ تخصصی الزامی				دروس هم نیاز:
☐ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری			۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐				تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐				
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
موسسه است ☐ موسسه نیست ☐				

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت تحلیلی میراث باستان شناسی ساسانی ایران و سرزمین های همجوار

اهداف ویژه:

۱. تحلیل هنر، معماری و شهرسازی میراث باستان شناسی ساسانی خاورمیانه باستان
۲. تحلیل ساختارهای سیاسی، اجتماعی و مذهبی میراث هنری ساسانیان

پ) سرفصل ها:

۱. جغرافیای تاریخی ساسانیان
۲. باستان شناسی شهرهای ساسانی در ایران و سرزمین های قلمروی آنها
۳. میراث معماری ساسانیان در خاورمیانه باستان
۴. هنرهای ظریفه و آثار صخره ای دوره ساسانی
۵. دین در دوره ساسانی
۶. اقتصاد و نظام ضرب سکه در دوره ساسانی
۷. کشاورزی و سیستم های مدیریتی زمین و آب در دوره ساسانی
۸. تقویم و گاهشماری دوره ساسانی
۹. بازدید از محوطه های شاخص دوره ساسانی مانند فیروزآباد، بیشاپور، قصر شیرین، ایوان کرخه.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	 درصد
آزمون پایانی	۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- پیگولوسکایا، ن. (۱۳۶۷). شهرهای ایران در روزگار پارتیان و ساسانیان. ترجمه عنایت الله رضا. تهران: علمی و فرهنگی.
- تمیمی بلعمی، ابوعلی محمد بن ابی الفضل محمد بن عبیدالله. (۱۳۴۹). کارنامه ساسانیان: گزیده بخشی از تاریخ بلعمی، به کوشش بدیع الله دبیری. اصفهان: ثقفی.
- فرای، ن. ریچارد. (۱۳۷۳). میراث باستانی ایران، ترجمه مسعود رجب نیا. تهران: علمی و فرهنگی.
- فره‌وشی، علی محمد. (۱۳۷۵). کارنامه اردشیر بابکان، به اهتمام فره‌وشی. تهران: دانشگاه تهران.
- کریستین سن، آرتور امانوئل. (۱۳۴۵). ایران در زمان ساسانیان: تاریخ ایران ساسانی تا حمله عرب و وضع دولت و ملت در زمان ساسانیان، ترجمه رشید یاسمی. تهران: ابن سینا.
- کریستین سن، آرتور امانوئل. (۱۳۷۴). وضع ملت و دولت و دربار در دوره شاهنشاهی ساسانیان، ترجمه و تحریر مجتبی مینوی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- کنستانتین، اینوسترانتسوف. (۱۳۴۸). مطالعاتی درباره ساسانیان، ترجمه کاظم کاظم زاده. تهران: بنگاه ترجمه و نشر.
- گدار، آندره، (۱۳۳۷). هنر و صنایع ساسانیان در تمدن ایرانی، ترجمه عیسی بهنام. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- گیرشمن، رمن. (۱۳۷۰). هنر ایران در دوران پارت و ساسان. ترجمه بهرام فره‌وشی. تهران: علمی و فرهنگی.
- لوکونین، ولادیمیر گریگوریوویچ. (۱۳۶۵). تمدن ایران ساسانی: ایران در سده‌های سوم تا پنجم میلادی؛ شرحی درباره تمدن ایران در روزگار ساسانیان، ترجمه عنایت الله رضا. تهران: وزارت فرهنگ و آموزش عالی. انتشارات علمی و فرهنگی.
- فون گال، هوبرتوس. (۱۳۷۸). جنگ سواران: در هنر ایرانی و هنر متأثر ایرانی در دوره اشکانی و ساسانی، ترجمه فرامرز نجد سمیعی. تهران: نسیم دانش.
- نولدکه، تئودور. (۱۳۵۸). تاریخ ایران و عربها در زمان ساسانیان، ترجمه عباس زریاب خویی. تهران: انجمن آثار ملی.
- هرمان، جورجینا. (۱۳۷۳). تجلید حیات هنر و تمدن در ایران باستان، ترجمه مهرداد وحدتی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- هوف، دیتیش (۱۳۶۶). فیروز آباد، ترجمه کرامت الله افسر. شهرهای ایران، به کوشش محمد یوسف کیانی. تهران: جهاد دانشگاهی.
- یارشاطر، احسان و دیگران. (۱۳۷۷). تاریخ ایران از سلوکیان تا فروپاشی دولت ساسانیان. ج ۳. قسمت دوم. گردآورنده احسان یار شاطر، ترجمه حسن انوشه. پژوهش دانشگاه کمبریج. تهران: امیرکبیر.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی این درس در شیوه آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

دروس تخصصی-اختیاری

الف: عنوان درس به فارسی: روشهای تحقیق در بررسی و کاوشهای باستان شناسی			
نوع درس و واحد		Research Methods in Archaeological Survey and Excavations	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐		-	دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐		-	دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☒		۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله/پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐			
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☒	مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☒	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با شیوه ها و روشهای تحقیق

اهداف ویژه:

۱. آشنایی دانشجویان با شیوه های بررسی و کاوشهای باستان شناسی
۲. آشنایی با شیوه نگارش پروپوزال

پ) سرفصل ها:

۱. دیدگاههای علمی، انواع تحقیق و ویژگیهای روش تحقیق در باستان شناسی
۲. چگونگی و نحوه انتخاب موضوع
۳. بیان مساله تحقیق و اهداف، تنظیم سوالات و فرضیات تحقیق
۴. شیوه ها و روشهای گردآوری اطلاعات
۵. مقدمات بررسی و کاوش باستان شناسی
۶. شیوه های بررسی باستان شناسی
۷. شیوه های کاوش در باستان شناسی
۸. آشنایی با روشهای تحلیل و طبقه بندی داده های باستان شناسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

۵۰ درصد

فعالیت های کلاسی

.....درصد

آزمون میان نیم سال

۵۰ درصد

آزمون پایان نیم سال

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- حافظ نیا، محمد رضا. (۱۳۸۴). روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: انتشارات سمت.
- نیکنامی، کمال الدین. (۱۳۸۷). روش های تحلیل کمی در باستان شناسی. تهران: انتشارات سمت.
- نیکنامی، کمال الدین. (۱۳۹۱). روش های پیشرفته آماری در تحلیل داده های باستان شناسی. تهران: انتشارات سمت.
- صفرزاده، حسین و علی اکبر فرهنگی. (۱۳۸۵). روشهای تحقیق در علوم انسانی (با نگرشی بر پایان نامه نویسی). تهران: پیام پویا.
- سوین، ولی. (۱۳۸۸). راهنمای روش کاوش باستان شناختی، ترجمه بهرام آجورلو. تهران: سیمای دانش.
- هستر، تامس و شیفر، هری و کنت، فدر. (۱۳۹۲). روشهای میدانی در باستان شناسی، ترجمه کمال الدین نیکنامی و حسین صبری. تهران: انتشارات سمت.
- عزیززاده، عباس. (۱۳۸۶). تئوری و عمل در باستان شناسی: با فصل هایی در زیست شناسی تحولی و معرفت شناسی. تهران: سازمان میراث فرهنگی کشور.
- دروت، پیترو. (۱۳۹۹). درآمدی بر باستان شناسی میدانی، ترجمه حجت دارابی. تهران: انتشارات سمت.
- هریس، ادوارد سسیل. (۱۳۹۸). مبانی لایه نگاری باستان شناختی، ترجمه رضا رضالو و یحیی آیرملو. تهران: نشر سمیرا.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

-

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی تحلیلی بین النهرین در دوران تاریخی		
نوع درس و واحد	Analytical Archaeology of Mesopotamia during Historical Periods	
پایه ☐ نظری ☒	-	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	-	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐		تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
موسسه است ☐ موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

- آشنایی با باستان شناسی و هنر بین النهرین در دوران تاریخی (از اواخر هزاره چهارم تا هزاره اول ق.م)

اهداف ویژه:

- بررسی هنر و معماری تمدن های بین النهرین و تاثیر و تاثر آن بر سرزمین های همجوار

پ) سرفصل ها:

۱. بررسی و مطالعه هنر و معماری دوره اوروک و علل گسترش این دوره
۲. بررسی هنر و معماری دوره سلسله های قدیم
۳. بررسی هنر و معماری دوره اکد
۴. بررسی هنر و معماری دوره سلسله سوم اور
۵. بررسی هنر و معماری دوره بابل قدیم
۶. بررسی هنر و معماری دوره بابل میانی و جدید
۱۰. بررسی هنر و معماری دوره آشور قدیم، میانی و جدید
۱۱. شناخت عوامل مهم در سازندگی هنرهای بین النهرین و تاثیر آن بر هنر سایر کشورهای همجوار بویژه ایران.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی	۵۰ درصد
آزمون میان نیم سال	درصد
آزمون پایان نیم سال	۵۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- پارو، آندره (۱۳۹۱)، سومر واکد، ترجمه صراف وایکائی. انتشارات سمت، تهران.
- رو، ژورژ (۱۳۶۹)، بین النهرین باستان، ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدوی. نشر آبی، تهران.
- مجید زاده، یوسف (۱۳۷۶)، تاریخ و تمدن بین النهرین، جلد اول، تاریخ سیاسی، نشر مرکز نشر دانشگاهی، تهران.
- مجید زاده، یوسف (۱۳۸۰)، تاریخ و تمدن بین النهرین، جلد سوم، هنر و معماری، نشر مرکز نشر دانشگاهی، تهران.
- مورتگات، آنتوان (۱۳۷۷)، هنر بین النهرین باستان، ترجمه زهرا باستی. انتشارات سمت، تهران.
- فرنو، بهروز (۱۳۸۲)، منشا فرهنگ، تمدن و هنر در بین النهرین. نشر پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی، تهران.
- کرتیس، جان (۱۳۸۹)، بین النهرین و ایران در دوران باستان، ترجمه زهرا باستی. نشر سمت، تهران.
- کرافورد، هریت (۱۳۸۷)، سومر و سومریان، ترجمه زهرا باستی. انتشارات سمت، تهران.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

-

- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:
- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی و تاریخ تحلیلی خلیج فارس				
نوع درس و واحد		Archaeology and history of the Persian Gulf		عنوان درس به انگلیسی:
☐ پایه		☒ نظری		دروس پیش نیاز:
☐ تخصصی الزامی		☐ عملی		دروس هم نیاز:
☒ تخصصی اختیاری		☐ نظری-عملی		تعداد واحد: ۲
☐ پروژۀ/ رساله / پایان نامه				
☐ مهارتی-اشتغال پذیری				تعداد ساعت: ۳۲
مرتبط با آمایش/مأموریت		مرتبط با مأموریت/آمایش		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)
☐ موسسه نیست		☒ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت توالی سکونتی در بنادر خلیج فارس و تحولات تاریخی مهم آن ها

اهداف ویژه:

۱. شناخت دوره های باستان شناختی بنادر خلیج فارس
۲. شناخت تحولات مهم تاریخی در منطقه خلیج فارس
۳. شناخت سیر تعامل تجاری بنادر خلیج فارس با مناطق دیگر

پ) سرفصل ها:

۱. جغرافیای طبیعی خلیج فارس و راه های دریایی مهم آن
۲. خلیج فارس در دوران پیش از تاریخ
۳. خلیج فارس در دوران تاریخی
۴. سفر علمی به محوطه باستانی سیراف
۵. ارتباط منطقه خلیج فارس با منطقه شرق آسیا در دوران تاریخی
۶. ورود اسلام به منطقه خلیج فارس و پیامدهای آن
۷. بنادر مهم خلیج فارس در قرون نخستین، میانی و متأخر دوران اسلامی (شناخت توالی سکونتی در بنادر سیراف، کیش، بندرعباس)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی	50 درصد
آزمون پایان نیم سال	 درصد
آزمون پایانی	50 درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه: -

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- خسروزاده، علیرضا. (۱۳۹۵). باستان‌شناسی خلیج فارس در دوره اشکانی و ساسانی، تهران: انتشارات سمت.
- وثوقی، محمدباقر. (۱۳۸۴). تاریخ خلیج فارس و ممالک همجوار، تهران: انتشارات سمت.
- نوکنده، جبرئیل؛ دشتی‌زاده، عبدالرضا و غفوری، ام‌البنین. (۱۴۰۰). دریای پارس به روایت باستان‌شناسی، تهران: بنیاد موقوفات افشار.
- لوریمر، جان‌گوردن. (۱۳۹۴). سواحل خلیج فارس، ترجمه: عبدالرسول خیراندیش، تهران: انتشارات آبادبوم.
- وثوقی، محمدباقر؛ حبیبی، حسن و صفی‌نژاد، جواد و همکاران. (۱۳۸۶). وصف خلیج فارس در نقشه‌های تاریخی، تهران: بنیاد یرانشناسی.
- وثوقی، محمدباقر؛ صفت‌گل، منصور. (۱۳۹۵). اطلس تاریخ بنادر و دریانوردی ایران، تهران: سازمان بنادر و دریانوردی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

- -

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی و تاریخ تحلیلی یونان و روم				
نوع درس و واحد		Archaeology and history of Greece and Rome		عنوان درس به انگلیسی:
☐ پایه ☒ نظری				دروس پیش نیاز:
☐ عملی ☐ تخصصی الزامی				دروس هم نیاز:
☐ نظری-عملی ☒ تخصصی اختیاری			۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐				تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐				
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐				

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

آشنایی با دوره های مهم باستان شناسی و تحولات یونان و روم در دوره تاریخی

اهداف ویژه:

۱. شناخت تحولات تاریخی یونان و روم و ارتباط آن ها با ایران در دوره تاریخی

پ) سرفصل ها:

۱. شناخت دوره های باستان شناسی و سایت های مهم در یونان و روم
۲. سفر علمی به محوطه باستانی بیشاپور
۳. ساختار سیاسی یونان و روم در دوران تاریخی
۴. تحولات مهم در تاریخ یونان و روم
۵. ارتباط سیاسی یونان و روم با ایران در دوران تاریخی
۶. برهمکنش های فرهنگی، هنری یونان؛ روم و ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۲۵ درصد
آزمون پایانی	۲۵ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

پیگولوسکایا، نینا ویکتوروونا. (۱۳۸۷). ایران و بیزانس در سده‌های ششم و هفتم میلادی، ترجمه: کامبیز میربهاء، تهران: ققنوس.

کوروفکین، فتودورپتروویچ. (۱۳۷۹). تاریخ یونان باستان، ترجمه غلامحسین متین، تهران: محور.

پل، برنارد. (۱۳۷۴). قلمرو یونان در آسیای مرکزی (تاریخ تمدن‌های آسیای مرکزی)، ترجمه صادق ملک‌شهمیرزادی، تهران: وزارت امور خارجه.

گارسویان، نینا. (۱۳۸۳). «بیزانس و ساسانیان»، تاریخ ایران از سلوکیان تا فروپاشی دولت ساسانی، ترجمه حسن انوشه، ویراستار: احسان یارشاطر، جلد سوم-قسمت اول، تهران: امیرکبیر.

Dignas, B. & Winter, E. (2007). Rome and Persia in Late Antiquity: Neighbours and Rivals, Cambridge: Cambridge University Press.

Schmitt, R. (2002). Greece: Relations with the Persian Empire I. Greco-Persian Political Relations, New York:

Encyclopædia Iranica Foundation, XI/3, pp. 292-301.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

-

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: طبقه بندی و گونه شناسی روشمند یافته های سفالی		
نوع درس و واحد	Classification, Systematic typology of pottery finds	
پایه ☐ نظری ☒	دروس پیش نیاز:	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	دروس هم نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	2	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	32	
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتب با مأموریت/آمایش ☒	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
موسسه نیست ☐ موسسه است ☒		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

شناخت روش های درست طبقه بندی و گونه شناسی انواع یافته های سفالی

اهداف ویژه:

۱. شناخت انواع روش های طبقه بندی سفال
۲. شناخت فرم و تیپولوژی یافته های سفالی
۳. شناخت روش های آزمایشگاهی در مطالعه سفال ها
۴. شناخت نرم افزارهای کاربردی در مطالعه سفال
۵. شناخت روش های مطالعه تطبیقی مجموعه های سفالی

پ) سرفصل ها:

۱. شناخت بخش های مختلف سفال
۲. بررسی انواع خمیره ها
۳. بررسی گرامر نقش و انواع تزیین ها
۴. شناخت فرم های سفالی
۵. شناخت روش های مطالعه مجموعه سفال
۶. کاربرد نرم افزار فتوشاپ و فایل میکرو در مطالعه سفال
۷. شناخت روش های تاریخ گذاری سفال
۸. سفر علمی به محوطه های باستانی استخر و قصر ابونصر

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۲۵ درصد

آزمون پایانی ۲۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

کیانی، محمدیوسف. (۱۳۷۹). پیشینه سفال و سفال‌گری در ایران، تهران: نسیم دانش.

طلایی، حسن. (۱۳۹۰). هشت‌هزار سال سفال ایران، تهران: انتشارات سمت.

بحرالعلوم شاپورآبادی، فرانک. (۱۳۸۸). روش‌های سالیابی در باستان‌شناسی، تهران: انتشارات سمت.

هرینک، ارنی. (۱۳۷۶). سفال ایران در دوره اشکانی، ترجمه: حمیده چوبک، تهران: سازمان میراث فرهنگی کشور.

Orton, C. (1993). Pottery in Archaeology. New York, Cambridge University Press.

Priestman, S. M. N. & Kennet, D. (2023). Sasanian and Islamic Settlement and Ceramics in Southern Iran (4th to 17th Century AD): The Williamson Collection Project, United Kingdom, OXBOW books.

Kennet, D. (2004). Sasanian and Islamic pottery from Ras al-Khaimah: classification, chronology and analysis of trade in the Western Indian Ocean (Vol. 1). Oxford, Archaeopress.

Heitz, C. & Stapfer, R. (2017). Mobility and pottery production: Archaeological and Anthropological Perspectives. Berkeley, University of California.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی تحلیلی دوره تاریخی آسیای مرکزی		
نوع درس و واحد	Analytical archaeology of the Central Asia in historical period	عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		دروس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		تعداد واحد: ۲
پروژه/رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت: ۳۲
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		
مرتبط با مأموریت /آمایش ☐ مرتبط با مأموریت /آمایش ☐	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت تحلیلی میراث باستان شناسی آسیای مرکزی و سرزمین های همجوار

اهداف ویژه:

- شناخت میراث باستان شناسی آسیای مرکزی
- شناخت میراث باستان شناسی آسیای مرکزی در دوره تاریخی و پیوند با فرهنگ های ایرانی
- تحلیل هنر، معماری و شهرسازی میراث باستان شناسی آسیای مرکزی

سرفصل ها:

شکل گیری تمدن آسیای مرکزی در دوره تاریخی
 جغرافیای تاریخی آسیای مرکزی
 باستان شناسی شهرهای تمدنی آسیای مرکزی
 میراث معماری آسیای مرکزی باستان
 هنرهای ظریفه آسیای مرکزی
 سفالگری آسیای مرکزی
 دین در آسیای مرکزی باستان
 روابط و پیوندهای هنری فرهنگی آسیای مرکزی در دوره باستان با ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	 درصد
آزمون پایانی	۷۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید-شود.	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- گرگوار، فرامکین. (۱۳۷۲). باستان‌شناسی در آسیای مرکزی، ترجمه صادق ملک شه میرزادی. تهران: موسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه.
- کوهل، فلیپ. (۱۳۹۶). باستان‌شناسی آسیای مرکزی، ترجمه حسین رمضان پور و معصومه مرادیان. تهران: انتشارات سمیرا.

- Akischev, A. K. (1978). *Kurgan Issyk*, Moscow.
- Idem, (1984). *Iskusstvo i mifologiya Sakov*, Alma-Ata.
- Arnold, T. W. (1924). *Survivals of Sasanian and Manichaeen Art in Persian Painting*, Oxford.
- Azarpay, G. (1981). *Sogdian Painting*, Berkeley.
- Back, M. (1978). *Die sassanidischen Staatsinschriften*, Acta Iranica 18, Tehran and Liège.
- Barthold, W. (1901). *Zur Geschichte des Christentums in Mittel-Asien*, Tübingen.
- Idem, (1945). *Histoire des Turcs d'Asie Centrale*, Paris.
- Belenitskii (Belenitzki), A. M. (1954). *Zhivopis' drevnego Pendzhikenta*, Moscow.
- Idem, (1980). *Mittelasien. Kunst der Sogden*, Leipzig.
- Benveniste, E. (1947). "La ville de Cyreschata," *JA*, pp. 163-66.
- Bernard, P. (1975). *Comptes rendus de l'Académie des Inscriptions et Belles-lettres*, April-June, pp. 167-97 and April-June, pp. 421-63.
- Bivar, A. D. H. (1983). "The History of Eastern Iran," in *Camb. Hist. Iran* III, pp. 181-231.
- Idem, (1966). *Zentralasien*, G. Hambly, ed., Fischer Weltgeschichte, vol. 16, Frankfurt am Main.
- Bongard-Levin, G. M., and Grantoskij, E. A. (1981). *De la Scythie à l'Inde*, Paris.
- Carter, M. L. (1985). "A Numismatic Reconstruction of Kushano-Sasanian History," *American Numismatic Society, Museum Notes* 30, pp. 215-81.
- Christensen, A. (1943). *Le premier chapitre du Vendidad et l'histoire primitive des tribus iraniennes*, Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, hist.-filol. medd. 29/4, Copenhagen.
- Crone, P. (1981). *Slaves on Horseback*, Cambridge.
- Dyakonov, I. M. (1972). "Die Arier im Vorderen Orient: Ende eines Mythos," *Orientalia* 41, pp. 91-120.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:
- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان شناسی و تاریخ تحلیلی شرق آسیا (چین، ژاپن و هند)			
نوع درس و واحد		Analytical archaeology & History of the Eastern Asia (China, Japan, India)	
عنوان درس به انگلیسی:			
دروس پیش نیاز:			
دروس هم نیاز:			
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)			
مرتبط با مأموریت/آمایش	مرتبط با مأموریت		
☐ مونسه است	☐ مونسه نیست		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت میراث باستان شناسی چین، ژاپن و هند

اهداف ویژه:

- شناخت میراث باستان شناسی چین، ژاپن و هند
- شناخت پیوندهای فرهنگی، گُنش و برهم گُنش های فرهنگی هنری چین، ژاپن و هند با سرزمین ایران در دوره تاریخی

سرفصل ها:

- چگونگی شکل گیری تمدن چین، ژاپن و هندپ
- جغرافیای تاریخی چین، ژاپن و هند
- باستان شناسی شهرهای تمدنی چین، ژاپن و هند
- میراث معماری چین، ژاپن و هند باستان
- هنرهای ظریفه چین، ژاپن و هند
- سفالگری چین، ژاپن و هند
- دین در چین، ژاپن و هند باستان
- فلسفه هنر بودائیسیم و خدایان هندی
- گاهنگاری و تقویم در چین، ژاپن و هند باستان

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	 درصد
آزمون پایانی	۷۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پرژکتور

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

- باونس، ویلیام. (۱۳۸۷). کتاب سوم: ادیان در ژاپن، ترجمه عبدالرحیم گواهی. تهران: نشر علم.
- پرسپوال اسپیر، توماس جورج، رومیلایا. (۱۳۸۷). تاریخ هند، ترجمه همایون صنعتی زاده. دانشگاه ادیان و مذاهب.
- تریپاتهی، راماشنگر. (۱۴۰۰). تاریخ هند قدیم، ترجمه سید ابوالفضل علیزاده طباطبائی. نشر اوایا.
- پاسبان، محمد؛ یاماگوچی، ماسایو. (۱۳۷۹). جشن‌ها و آئین‌های ژاپن همراه با گاهشماری رویدادها. نشر میترا.
- فیتس جرال، چارلز پاتریک. (۱۳۸۳). تاریخ فرهنگ چین، ترجمه اسماعیل دولشاهی. تهران: انتشارات علمی فرهنگی.
- فلمر، والتر. (۱۴۰۲). تمدن چین باستان، ترجمه فرزانه کریمی. تهران: انتشارات قدیانی.
- کاتریل، آرتور. (۱۳۹۸). تاریخ فرهنگ و تمدن چین، ترجمه مهرآه جوان. تهران: انتشارات سبزان.
- سالاری، حسن. (۱۳۸۹). تاریخ علم در چین باستان، ویراسته یونس کرامتی. تهران: انتشارات محراب قلم.
- رجب زاده، هاشم. (۱۳۶۵). تاریخ ژاپن، تهران: ناشر مولف.
- عزیزی، سعید. (۱۳۹۷). تاریخ چین از آغاز تا قرن ۲۱. یزد: انتشارات سید علی زاده.
- مرتون، اسکات. (۱۳۶۴). تاریخ فرهنگ و هنر ژاپن، ترجمه مسعود رجب نیا. تهران: امیر کبیر.
- هال، النور. (۱۴۰۱). تاریخ چین باستان، ترجمه مهدی حقیقت خواه، تهران: انتشارات ققنوس.

Aalto, P. (1977). "The Name of Tashkent," *Central Asiatic Journal* 21, pp. 193-98.

Beal, Si-yu-ki. S. *Buddhist Records of the Western World. Translated from the Chinese of Hiuen Tsiang (A.D. 629)*, 2 vols. in 1, London, n.d. (contains translations of the accounts of Fa-hsien and Sung Yün).

Bivar, A. D. H. (1981). "The History of Eastern Iran," in *Camb. Hist. Iran* III/1, pp. 181-231.

Bodman, N.C. (1954). *A Linguistic Study of the Shih Ming*, Harvard-Yenching Institute Studies 11, Cambridge, Mass., 1954.

Brough, J. (1965). "Comments on Third-Century Shan-shan and the History of Buddhism," *BSOAS* 28, pp. 582-612.

E. Chavannes, E. (1903). *Documents sur les Tou-kiue (Turcs) occidentaux*, Paris.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: فلسفه باستان شناسی، مکاتب و نظریه ها			
نوع درس و واحد		Philosophy of Archaeology, schools and theories	
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش نیاز:	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		دروس هم نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله/پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐	مرتبط با مأموریت ☐		
موسسه است ☐	موسسه نیست ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

- شناخت فلسفه باستان شناسی و مبانی نظری آن
- شناخت مکاتب مهم و تأثیر گذار در تحولات باستان شناسی

اهداف ویژه:

۱. درک چرستی باستان شناسی و مبانی نظری آن
۲. شناخت مکتب های مهم باستان شناختی
۳. درک تأثیر تحولات علمی در پیشرفت دانش باستان شناسی

پ) سرفصل ها:

۱. فلسفه باستان شناسی
۲. مبانی نظری باستان شناسی
۳. مکتب های مهم در تاریخ باستان شناسی
۴. تأثیر تحولات و نظریه های اجتماعی در باستان شناسی
۵. تأثیر نظریه های علمی در پیشبرد علم باستان شناسی
۶. ضرورت به کارگیری مطالعات میان رشته ای در پژوهش های باستان شناسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۲۵ درصد

آزمون پایانی ۲۵ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

رنفرو، کالین؛ بان، پل. (۱۴۰۲). باستان‌شناسی: نظریه، روش و عمل، ترجمه: جواد حسین‌زاده و دیگران. تهران: ندای تاریخ.

جانسن، متیو. (۱۴۰۲). مقدمه‌ای بر باستان‌شناسی نظری، ترجمه: کامیار عبدی. تهران: انتشارات سمت.

وایت، ا. لسل. (۱۳۷۹). تکامل فرهنگ، ترجمه: فریبرز مجیدی. تهران: انتشارات دشتستان.

دارک، کن. آر. (۱۳۸۰). مبانی نظری باستان‌شناسی، ترجمه: کامیار عبدی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

فاگان، برایان. (۱۳۸۲). سرآغاز: درآمدی بر باستان‌شناسی: اصول، مبانی و روش‌ها، ترجمه: احمد شاملو. تهران: انتشارات سمت.

رید، دوایت. و. (۱۴۰۲). چگونه فرهنگ از ما انسان می‌سازد (تکامل اجتماعی نخست‌ی‌ها و تکامل جوامع انسانی)، ترجمه: محمد رضا اخلاقی منش. تهران: فرهنگ‌ها.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

—

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: باستان سنجی و روشهای آماری تحلیل داده ها			
نوع درس و واحد		Archaeometry and Statistical Methods for Data Analysis	
پایه ☐ نظری ☒		عنوان درس به انگلیسی:	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		دروس پیش نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		دروس هم نیاز:	
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		تعداد واحد:	
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		تعداد ساعت:	
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

.....

ب: هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با روشهای آماری و آنالیز داده های باستان شناسی

اهداف ویژه:

- آشنایی دانشجویان با روش های باستان سنجی

پ) سرفصل ها:

۱. مفاهیم و تکنیکهای داده پردازی
۲. آمار توصیفی و آمار استنباطی
۳. روش رگرسیون-روش تحلیل خوشه ای
۴. کاربرد نرم افزارهای آماری و روش های بهره برداری از آنها
۵. روش های سالیابی در باستان شناسی
۶. منشایی مواد و داده های باستان شناسی
۷. شناخت فناوری ساخت و تکنولوژی به کار رفته در مراحل فرآوری
۸. آشنایی با روش های آزمایشگاهی، پتروگرافی، XRF, XRD, SEM.
۹. آشنایی با روشهای تعیین سن و جنسیت بقایای انسانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- میلر، هتر. (۱۳۹۵). رهیافت های باستان شناختی به فناوری، ترجمه وحید عسکرپور، تبریز: انتشارات دانشگاه هنر اسلامی تبریز.
- پولارد، مارک. (۱۳۹۵). کاربردهای شیمی تجزیه در علوم باستان شناختی، ترجمه مسعود باقرزاده کثیری. تبریز: انتشارات دانشگاه هنر اسلامی تبریز.
- نیکنامی، کمال الدین و مصطفی ده پهلوان. (۱۳۹۱). محاسبات رایانه ای در باستان شناسی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- نیکنامی، کمال الدین. (۱۳۹۲). روشهای تحلیل آماری مقدماتی و پیشرفته داده های باستان شناختی. تهران: انتشارات سمت.
- امامی، سید محمد امین. (۱۴۰۱). علم مواد در باستان شناسی و باستان سنجی. اصفهان: جهاد دانشگاهی واحد اصفهان .
- Van Pool, T. L., & Leonard, R. D. (2011). *Quantitative analysis in archaeology* (first ed.). Malaysia: Wiley-Blackwell publishing.
- Goffer, Z. (2006). *Archaeological chemistry* (Vol. ۱۷۰). John Wiley & Sons.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

-

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

امکان ارائه مجازی این درس در شیوه آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

دروس جبرانی

الف: عنوان درس به فارسی: تاریخچه علم باستان شناسی		
نوع درس و واحد	History of Archeological Science	عنوان درس به انگلیسی:
■ جبرانی ■ نظری	-	دروس پیش نیاز:
□ عملی □ تخصصی الزامی	-	دروس هم نیاز:
□ نظری-عملی □ تخصصی اختیاری	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه □		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری □		۳۲
مرتبط با مأموریت /آمایش موسسه است □	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
مرتبط با مأموریت /آمایش موسسه نیست □		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با تاریخچه علم باستان شناسی

اهداف ویژه:

- آشنایی دانشجویان با شکل گیری علم باستان شناسی در جهان و ایران

سرفصل ها:

- آشنایی با پیدایش علم باستان شناسی و تحولات آن
- مراحل مختلف باستان شناسی در ایران و سیر تحول آن
- آشنایی با کاوشهای باستان شناسی در نقاط مختلف ایران و معرفی هیئت های کاوشگر
- آشنایی با مکاتب باستان شناسی
- بررسی و مطالعه کاوشهای باستان شناسی جنوب ایران
- بررسی و مطالعه کاوشهای باستان شناسی جنوب غرب ایران
- بررسی و مطالعه کاوشهای باستان شناسی غرب ایران
- بررسی و مطالعه کاوشهای باستان شناسی شمال و شمال غرب ایران
- بررسی و مطالعه کاوشهای باستان شناسی منطقه فلات مرکزی و شرق ایران
- بررسی و مطالعه کاوشهای باستان شناسی شمال شرق ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی	۵۰ درصد
آزمون میان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۵۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود.	

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- معصومی، غلامرضا. (۱۳۹۵). تاریخچه علم باستان شناسی. تهران: انتشارات سمت.
- افسری، مریم. (۱۳۹۸). آشنایی با میراث هنری و فرهنگی ایران. تهران: کارنامه کتاب.
- دیالافوا، ژان. (۱۳۹۶). سفرنامه: خاطرات کاوشهای باستان شناسی شوش ۱۸۸۴-۱۸۸۶. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- وندن برگ، لویی. (۱۳۹۱). باستان شناسی ایران باستان، ترجمه عیسی بهنام. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

- -

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: پیش از تاریخ ایران			
نوع درس و واحد		Prehistory of Iran	
■ نظری ■ جبرانی		عنوان درس به انگلیسی:	
□ عملی		دروس پیش نیاز:	
□ نظری-عملی		دروس هم نیاز:	
□ تخصصی الزامی □ تخصصی اختیاری		۲	تعداد واحد:
□ پروژه/ رساله / پایان نامه			تعداد ساعت:
□ مهارتی-اشتغال پذیری			۳۲
مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه است □ موسسه نیست		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت کلی در خصوص به زندگی بشر در دوران پیش از تاریخ

اهداف ویژه:

- شناخت مراحل مختلف زندگی بشر در ایران
- شناخت ابزارهای مختلف مورد استفاده بشر در این دوران
- شناخت علل و عوامل ورود به دوره نوسنگی و تحولات این دوره

پ) سرفصل ها:

- دوره ها و مراحل مختلف زندگی بشر در گذشته
- موقعیت جغرافیایی ایران و تاثیر آن در شکل گیری فرهنگ های پیش از تاریخی
- تاریخچه مطالعات پارینه سنگی در ایران
- فرایند نوسنگی شدن در ایران و خاور نزدیک
- بررسی آثار باستانی ایران در دوره نوسنگی
- دوره مس و سنگی در ایران
- دوره مفرغ در ایران
- عصر آهن ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

۵۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی

آزمون میان‌ترم

۵۰ درصد

آزمون پایان‌ترم

سایر موارد در صورت نیاز قید-شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- ملک شهمیرزادی، صادق. (۱۳۷۸). ایران در پیش از تاریخ، باستان‌شناسی ایران از آغاز تا سپیده دم شهرنشینی. تهران: انتشارات میراث فرهنگی.
- هول، فرانک. (۱۴۰۰). باستان‌شناسی غرب ایران، ترجمه زهرا باستی. تهران: انتشارات سمت.
- وحدتی نسب، حامد و آریامنش، شاهین. (۱۳۹۵). باستان‌شناسی پارینه‌سنگی/ایران از آغاز تا سپیده دم روستانشینی. تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.
- طلایی، حسن. (۱۳۹۸). ایران پیش از تاریخ: عصر مس سنگی. تهران: انتشارات سمت.
- طلایی، حسن. (۱۳۸۶). عصر مفرغ ایران. تهران: انتشارات سمت.
- طلایی، حسن. (۱۴۰۰). ایران در عصر آهن. تهران: انتشارات سمت.
- طلایی، حسن. (۱۳۹۹). ایران در هزاره اول ق.م. تهران: انتشارات سمت.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: ایران در آغاز شهرنشینی			
نوع درس و واحد		Iran at the Beginning of Urbanization	
عنوان درس به انگلیسی:		دروس پیش نیاز:	
دروس هم نیاز:		تعداد واحد:	
تعداد ساعت:		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
نظری	جبرانی	۲	۳۲
عملی	تخصصی الزامی		
نظری-عملی	تخصصی اختیاری		
	پروژه/رساله/پایان نامه		
	مهارتی-اشتغال پذیری		
مرتبط با مأموریت/آمایش	مرتبط با آمایش/مأموریت		
موسسه است	موسسه نیست		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- آشنایی با فرهنگ ها و تمدنهای ایران در دوران شهرنشینی در مناطق مختلف ایران

اهداف ویژه:

- شناخت علل شکل گیری شهرنشینی
- شناخت شاخصه های شهرهای اولیه

پ) سرفصل ها:

- تعریف شهرنشینی و عوامل تشکیل دهنده فرهنگ شهرنشینی
- شناخت شیوه های زندگی در دوره شهرنشینی
- بررسی شاخصه های شهرها
- شیوه های تجارت در دوره شهرنشینی
- آشنایی با شهرهای اولیه در ایران
- دوره اوروک و گسترش آن به مناطق مختلف از جمله ایران
- دوره پروتو عیلامی در ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

۵۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی

آزمون میان‌ترم

۵۰ درصد

آزمون پایان‌ترم

سایر موارد در صورت نیاز قید-شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور

منابع علمی پیشنهادی:

- مجیدزاده، یوسف. (۱۳۹۱). آغاز شهرنشینی در ایران. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- چایلد، گوردون. (۱۳۵۷). انسان خود را می‌سازد، ترجمه احمد کریمی حکاک. تهران: انتشارات فرانکلین.
- سید سجادی، سید منصور. (۱۳۹۵). نخستین شهرهای فلات ایران (جلد اول). تهران: انتشارات سمت.
- سید سجادی، سید منصور. (۱۳۹۸). نخستین شهرهای فلات ایران (جلد دوم). تهران: انتشارات سمت.
- وایت هاوس، روت. (۱۳۶۹). نخستین شهر، ترجمه مهدی سحابی. تهران: نشر فضا.

-

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

-

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: حفاظت اشیاء باستانی		
عنوان درس به انگلیسی:	Preservation of ancient artifacts	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:		■ جبرانی ■ نظری ■
دروس هم نیاز:		□ عملی □ تخصصی الزامی □
تعداد واحد:	۲	□ نظری-عملی □ تخصصی اختیاری □ پروژه/رساله / پایان نامه □
تعداد ساعت:	۳۲	□ مهارتی-اشتغال پذیری □
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
		مرتبط با آمایش/مأموریت □ مرتبط با مأموریت/آمایش □
		موسسه نیست □ موسسه است □

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت شیوه‌های مختلف حفاظت علمی از بناهای باستانی، یافته‌های تاریخی و موارث فرهنگی

اهداف ویژه:

- شناخت روند شکل‌گیری ایده حفاظت آثار و تطور تاریخی آن
- شناخت روش‌های حفاظت علمی از بناهای تاریخی، قوانین و کنوانسیون‌های مهم مرتبط با آن
- شناخت روش‌های حفاظت و نگهداری آثار فرهنگی ساخته شده از مواد آلی و غیرآلی
- شناخت مناظر فرهنگی، شاخصه‌ها و روش‌های حفاظت از آن

پ) سرفصل‌ها:

- درک ضرورت و اهمیت مسئله حفاظت از آثار باستانی
- تاریخچه‌ای از تدوین قانون حفظ آثار عتیقه و بناهای تاریخی
- شیوه‌های حفاظت و نگهداری از بناهای باستانی (خشتی، آجری، سنگی)
- طریقه حفاظت از آثاری چون سفال، اسناد کهن، استخوان، چرم، چوب، فلزات و ...
- چگونگی تعیین حریم تپه‌های باستانی و محدوده آنها (دوره‌های پیش از تاریخ، تاریخی و اسلامی)
- چگونگی حفاظت و نگهداری موقت از آثار بدست آمده، ضمن کاوش‌های باستان‌شناختی
- بازدید از محوطه باستانی تخت جمشید و پاسارگاد

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

۵۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی

آزمون میان ترم

۵۰ درصد

آزمون پایان ترم

سایر موارد در صورت نیاز قید-شود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه: -

چ) منابع علمی پیشنهادی:

یو کیلهتو، یو کا. (۱۳۸۷). تاریخ حفاظت معماری، ترجمه محمد حسن طالبیان و حشیار بهاری. تهران: نشر روزنه.

پلندرلیت، هرولد جیمز. (۱۳۹۱). حفاظت، نگهداری و مرمت آثار هنری و تاریخی: درمان، مرمت و بازسازی، ترجمه

رسول وطن دوست. تهران: دانشگاه هنر.

استانلی پرایس، نیکلاس؛ تالی، منسفیلد کربی و ملو کوواکارو، آلساندر. (۱۳۹۵). جستارهای تاریخی و فلسفی در حفاظت

از میراث فرهنگی، ترجمه رسول وطن دوست. تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری.

مونیس ویناس، سالوادور. (۱۳۹۶). مبانی نظری حفاظت و مرمت در دوران معاصر. ترجمه کوروس سامانیان، تهران:

انتشارات سمت.

رادول، دنیس. (۱۳۹۳). حفاظت و پایداری در شهرهای تاریخی، ترجمه پیروز حناچی و یلدا شاه‌تیموری. تهران: دانشگاه

تهران.

فدائی‌نژاد، سمیه؛ عشرتی، پرستو و حناچی، پرویز. (۱۳۹۷). اصالت و یکپارچگی در حفاظت مناظر فرهنگی. تهران:

انتشارات سمت.

خمسه، هائیده و لنگرودی، امیرارشاد. (۱۳۹۶). علم مواد در حفاظت و مرمت اشیاء تاریخی. تهران: انتشارات سمت.

-

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

-

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

الف: عنوان درس به فارسی: سکه شناسی و شناخت مهر و تابلت			
نوع درس و واحد		Numismatic, Seals and tablet studies	
عنوان درس به انگلیسی:		دروس پیش نیاز:	
دروس هم نیاز:		تعداد واحد:	
تعداد ساعت:		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
نظری ☒ جبرانی ☒		۲	
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐		۳۲	
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐		مرتبط با آمایش/مأموریت	
پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐		مرتبط با مأموریت/آمایش	
مرتبط با مأموریت/آمایش		موسسه نیست ☐	
موسسه است ☐			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر

ب: هدف کلی:

- شناخت سکه ها، مهرها و تابلت های باستانی مکشوفه از محوطه های باستانی

اهداف ویژه:

- شناخت سکه های دوره تاریخی و عصر اسلامی
- شناخت مهرها و تابلت های دوره پیش از تاریخ، شهرنشینی، دوره های تاریخی و عصر اسلامی

سرفصل ها:

- آشنائی با مهرهای دوره پیش از تاریخ فلات ایران
- آشنائی با مهرهای دوره عیلامی
- آشنائی با مهرهای هزاره اول پیش از میلاد در فلات ایران
- آشنائی با مهرها و تابلت های دوره هخامنشی
- آشنائی با مهرهای دوره سلوکی، اشکانی و ساسانی
- آشنائی با انواع مهرهای عصر اسلامی
- آشنائی با سکه های هخامنشی، سلوکی، اشکانی و ساسانی
- آشنائی با سکه ها و مراکز ضرب سکه در عصر اسلامی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال

..... درصد

آزمون پایانی

۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه: کارگاه و تدریس در موزه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

-Alram, M. (1986). *Nomina propria iranica in nummis*. Materialgrundlagen zu den iranischen Personennamen auf antiken Münzen, Iranisches Personennamenbuch IV, Wien.

-Bates, M. (1986). "History, Geography and Numismatics in the First Century of Islamic Coinage", *Schweizerische Numismatische Rundschau* 65, pp. 231-262.

-Collon, D. (1987), *First Impressions. Cylinder Seals in the Ancient Near East*, London.

-Dittman, R. (1986). "Seals, Sealings and Tablets: Thoughts on the Changing Pattern of Administrative Control from the Late-Uruk to the Proto-Elamite Period at Susa," in U. Finkbeiner and W. Röllig, eds., *Gamdat Nasr. Period or Regional Style?* TAVO, Beihefte B62, Wiesbaden, pp. 332-66.

-Göbl, R. (1971). *Sasanian Numismatics*, Braunschweig (First Ed.: Sāsānidische Numismatik. Handbücher der mittelasiatischen Numismatik 1, Braunschweig, 1968).

-Sellwood, D., Whitting, Ph., Williams, R. (1985). *An Introduction to Sasanian Coins*, London.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

- بخشی از این درس در موزه سکه‌شناسی تدریس میشود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- امکان ارائه مجازی بخشی از درس در آموزش تمام الکترونیکی وجود دارد.

